

De vaste commissie voor Economische Zaken heeft een aantal vragen en opmerkingen aan de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap voorgelegd over de geannoteerde agenda voor de informele Raad voor Concurrentievermogen op 3 mei 2017 in Malta (Kamerstuk 21 501-30, nr. 396).

De fungerend voorzitter van de commissie,
Ziengs

Adjunct-griffier van de commissie,
Konings

Inhoudsopgave

I.	Vragen en opmerkingen vanuit de fracties	2
II.	Antwoord / Reactie van de Staatssecretaris	4

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie hebben een aantal vragen over de informele Raad voor Concurrentievermogen op 3 mei 2017 in Malta.

De leden van de CDA-fractie lezen in de geannoteerde agenda dat de Raad een kort debat zal voeren over Euro-mediterrane samenwerking op het terrein van onderzoek en innovatie. Deze leden lezen dat het debat met name zal gaan over het nieuwe initiatief «Partnerschap voor onderzoek en innovatie in het Middellandse Zeegebied» (PRIMA). Hoe kijken de verschillende lidstaten tegen dit nieuwe initiatief aan? Zij lezen dat het initiatief mede gefinancierd wordt door de Europese Unie. Hoe gaat deze financiering eruit zien en welke lidstaten kunnen hiervan gebruik maken? Kan de Staatssecretaris tevens aangeven of Nederlandse bedrijven of instanties innovaties ontwikkelen op het gebied van waterhulpbronnen en voedselsystemen die de stabiliteit in Noord-Afrikaanse landen zouden kunnen vergroten? Zo ja, worden deze initiatieven bij PRIMA betrokken of zijn er andere manieren om deze Nederlandse innovaties te kunnen stimuleren? De leden van de CDA-fractie zijn verder benieuwd of (duurzame) energieopwekking ook wordt betrokken bij het PRIMA-initiatief. Op welke manier zou de overvloed aan zon in het Middellandse Zeegebied en het eventueel aangrenzend Europa hier met innovatieve ontwikkelingen van kunnen profiteren? Tevens vragen deze leden hoe het is gesteld met uitwisseling tussen onderzoeks- en wetenschappelijke instellingen van EU-lidstaten en landen grenzend ten zuiden van de Middellandse Zee.

De leden van de CDA-fractie constateren dat de Raad ook zal debatteren over de innovatiekloof in Europa, specifiek over toekenning van financiering uit Horizon 2020. Deze leden lezen dat bepaalde lidstaten vinden dat bij de toekenning van financiering uit Horizon 2020 rekening zou moeten worden gehouden met geografische spreiding. Welke lidstaten zijn dit en welke argumentatie gebruiken zij hiervoor? Is de enige argumentatie van deze lidstaten dat zij van mening zijn dat zij een onevenredig klein aandeel van het Horizon 2020-budget ontvangen? Is de Staatssecretaris bereid om tijdens de Raad de aangedragen argumentatie van deze lidstaten kritisch te toetsen? Acht de Staatssecretaris de kans groot dat een meerderheid van de lidstaten het idee steunt om bij toekenning van financiering uit Horizon 2020 rekening te houden met geografische spreiding? Op welke manier gaat de Staatssecretaris ervoor zorgen dat excellentie, naast impact, als belangrijkste criterium blijft gelden voor het toekennen van financiering voor onderzoek en innovatie? Tot slot vragen deze leden welke oplossing de Staatssecretaris tijdens de Raad zal gaan aandragen om de genoemde innovatiekloof in Europa te dichten.

Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie

De leden van de D66-fractie danken de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap voor de geannoteerde agenda van de informele raad. Deze leden hebben met belangstelling kennisgenomen van de te

bespreken thema's op de informele Raad en hebben hierover nog enkele vragen.

Allereerst vinden de leden van de D66-fractie het goed te vernemen dat de Europese landen in de mediterrane zone de te verwachte gevolgen van klimaatverandering onder meer benaderen door een gezamenlijk publiek onderzoeksprogramma op te willen zetten. Het rapport «Climate Change, impact and vulnerability in Europe» van het Europees Milieuagentschap (EMA) uit 2016 liet al zien welke verstrekkende gevolgen klimaatverandering kan gaan hebben voor de landen rond de Middellandse Zee. Deze leden zien uit naar de stukken die in aanloop naar de formele Raad van 30 mei 2017 aangaande PRIMA ter beschikking worden gesteld.

In de geannoteerde agenda merkt de Staatssecretaris op dat het Maltees voorzitterschap omtrent dit thema daags na de informele raad een aparte ministeriële conferentie organiseert. Hier wordt opgemerkt dat vooral mediterrane landen deelnemen aan deze conferentie. De vraag is in hoeverre Nederland, al dan niet als waarnemer, betrokken is bij deze conferentie. Ziet de Staatssecretaris een rol voor Nederland om betrokkenheid van Nederlandse instituten bij de omgang met klimaatverandering in het Middellandse Zeegebied te bevorderen? De leden van de D66-fractie denken hierbij met name aan kennis over en lopend onderzoek ten aanzien van gewasopbrengsten, bijvoorbeeld van de Wageningen Universiteit (WUR), en kennis over watermanagement.

De leden van de D66-fractie hebben eveneens met belangstelling kennisgenomen van het feit dat de zogenaamde kenniskloof is geagendeerd. De positie van Nederland in dit debat over Horizon 2020 is helder en wordt gesteund door deze leden: onderzoeksgeld moet niet enkel op geografische basis worden toegekend. Wat deze leden betreft moet onderzoek echter de rode draad zijn in alle Europese investeringsprogramma's en zou dat ook de boodschap moeten zijn van Nederland bij het bespreken van de situatie dat bepaalde landen netto-betaler zijn van dit specifieke investeringsprogramma, waar veel van die landen juist netto-ontvanger zijn van andere Europese investeringsprogramma's. Deelt de Staatssecretaris deze inzet?

Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie

De leden van de SP-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de geannoteerde agenda van de aanstaande informele Raad voor Concurrentievermogen. Zij hebben hierover een aantal vragen en opmerkingen.

De leden van de SP-fractie lezen in de geannoteerde agenda dat aan de ministeriële conferentie over Euro-mediterrane samenwerking op het gebied van water en voedsel hoofdzakelijk mediterrane landen deel zullen nemen. Deze leden zijn benieuwd of de Staatssecretaris van mening is dat Nederlandse expertise op het gebied van waterbeheer en voedselproductie van waarde zal zijn binnen het op te zetten onderzoeksprogramma PRIMA. Indien het geval is, verzoeken zij de Staatssecretaris toe te lichten op welke wijze dit zal geschieden, welke budgetten hiervoor beschikbaar worden gesteld en of dit toegankelijk is voor zowel onderzoekers als bedrijven.

De leden van de SP-fractie lezen in de geannoteerde agenda dat Nederland van mening is dat landen die een onevenredig laag aandeel hebben in de toegekende Horizon 2020-projecten zelf op nationaal niveau capaciteit moeten opbouwen, zodat zij beter in staat zijn deel te nemen aan projecten. Deze leden zijn benieuwd of de inzet van de structuurfondsen wat de Staatssecretaris betreft voldoende zullen zijn om de

randvoorwaarden in deze landen op orde te brengen en of naar de mening van de Staatssecretaris deze structuurfondsen sinds de toetreding van deze landen tot de Unie reeds hebben geleid tot een inhaalslag. Tevens zijn deze leden benieuwd of de deelname van de betreffende landen in de afgelopen jaren een stijgende lijn heeft vertoond en of hun deelname aan Horizon 2020 verbeterd is ten opzichte van hun deelname aan bijvoorbeeld het zesde Kaderprogramma.

II. Antwoord / Reactie van de Staatssecretaris